

MYANMAR

UNIVERSAL PERIODIC REVIEW

အချက်အလက်များ 1

“ကမ္ဘာကြီးရဲ့ အမှောင်ခိုက်ဆုံးနေရာတွေမှာ လူ့အခွင့်အရေးကို မြှင့်တင်ဖို့နဲ့ အကာအကွယ်ပေးဖို့ အကောင်းဆုံး အလားအလာ” Universal Periodic Review မှာရှိတယ်။ ဘန်ကီမွန်း၊ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူး

Universal Periodic Review- UPR လုပ်ငန်းစဉ်ဟာ နိုင်ငံအားလုံး တန်းတူညီမျှမှုရှိတဲ့ လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေကို ဖြေရှင်းဖို့နဲ့ အတည်ပြုဖို့အတွက် အားကိုးထိုက်ပြီး အငြင်းပွားဖွယ်ရာမရှိတဲ့ စောင့်ကြည့်ရေးယန္တရားတစ်ခုဖြစ်တယ်ဆိုတာ မြန်မာနိုင်ငံက ခိုင်ခိုင်မာမာယုံကြည်ပါတယ်” နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ နေပြည်တော်၊ ဩဂုတ် ၁၂၊ ၂၀၁၅။

UPR ဆိုတာဘာလဲ။

UPR ဆိုသည်မှာ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံပေါင်း ၁၉၃ နိုင်ငံတွင် တစ်နိုင်ငံချင်းစီရှိ လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ဆန်းစစ် ပေးသည့် တစ်ခုတည်းသော ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာယန္တရား တစ်ခုဖြစ် သည်။ ယင်းသည် နိုင်ငံတော်ကမောင်းနှင်သည့် ယန္တရား တစ်ခုဖြစ် သောကြောင့် တစ်နိုင်ငံနှင့်နှစ်နိုင်ငံအပြန်အလှန်သုံးသပ် ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသုံးသပ်မှုကို ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ၊ ဂျီနီဗာမြို့ရှိ လူ့အခွင့် အရေးကောင်စီရုံးတွင် ကျင်းပခြင်းဖြစ်သည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကတည်းက¹ ကုလ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားလုံးသည် UPR တွင်ပါဝင်ခဲ့ကြပြီး လူ့အခွင့် အရေးမြှင့်တင်မှုနှင့်ပတ်သက်သည့် မိမိတို့၏လုပ်ငန်းများကို ကြေညာရန်နှင့် သုံးသပ်ရန် ဂျီနီဗာတွင် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်း အဝေးများတက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၁၅၊ နိုဝင်ဘာတွင် ဒုတိယအကြိမ်မြောက် သုံးသပ်မှုပြုလုပ်ခဲ့သည်။²

နိုင်ငံများသည် အောက်ပါသဘောတူစာချုပ်များ၊ ပဋိညာဉ်များတွင်ပါဝင်သည့် ၎င်းတို့၏ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာဝတ္တရားများကို မည်မျှအထိလေးစားလိုက်နာကြသည်ကို UPR က ဆန်းစစ်သည်။

- ကုလသမဂ္ဂ၏ ပဋိညာဉ်

- အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း
- သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံက အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် လူ့အခွင့်အရေးစာချုပ်များ
- နိုင်ငံက ဆန္ဒအလျောက်ပြုထားသည့် ကတိကဝတ်များနှင့် သန္နိဌာန်များ (လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီထံသို့ ရွေးကောက်ပွဲအတွက် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ တင်သွင်းချိန်တွင် ပေးထားကတိကဝတ်များလည်းပါဝင်သည်။)
- သုံးနိုင်သည့် နိုင်ငံတကာလူသားချင်းစာနာထောက်ထားရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများ။

ဘယ်လိုအလုပ်လုပ်သလဲ

Universal = အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအချင်းချင်းက

(အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားလုံး)

Periodic = ၄ နှစ်- ၅ နှစ်တစ်ကြိမ်

Review = သုံးသပ်ရမည့်နိုင်ငံ (SuR) ရှိ လူ့အခွင့်အရေး ကိစ္စရပ်များအားလုံး။

UPR ဆိုသည်မှာ ၄-၅ နှစ်တာကာလအတွင်း အဆင့် ၃ ဆင့်ဖြင့်ပေါင်းစည်းထားသည့် စက်ဝိုင်းပုံဖြစ်စဉ်ဖြစ်သည်။

¹ UN resolution assembly resolution A/RES/60/251 ; the first cycle of the UPR took place in 2008

² All relevant documents in Myanmar UPR can be found here

နှစ်တိုင်းတွင် ကုလသမဂ္ဂ လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေး ၃ ခုအတွင်း အဖွဲ့ဝင် ၄၂ နိုင်ငံက သုံးသပ်မှုပြုကြသည်။ ယင်းအစည်းအဝေးသုံးခု (တစ်ခုလျှင် ၁၄ နိုင်ငံပါဝင်သည်)ကို ဇန်နဝါရီ-ဖေဖော်ဝါရီ၊ မေ-ဇွန်နှင့် အောက်တိုဘာ/နိုဝင်ဘာတို့တွင် ကျင်းပလေ့ရှိသည်။

သုံးသပ်ပြီးနောက် ၄၈ နာရီအကြာတွင် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ရလဒ်အစီရင်ခံစာတွင် ရလဒ်များကို ထုတ်ပြန်သည်။ ယင်းအဆင့်တွင် သုံးသပ်ခံရသည့်နိုင်ငံက အကြံပြုချက်တစ်ခုချင်းကို လက်ခံပါသည်။ မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည် (လက်တွေ့တွင် မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်ဆိုသည်မှာ ပယ်ချပါသည်ဟုဆိုခြင်းပင်ဖြစ်သည်)။ နောက်ပိုင်းမှ တုံ့ပြန်ပါမည်စသည်ဖြင့် ဖြေကြားရသည်။ သုံးသပ်မှုအပြီး လေးလကြာပြီးနောက်ကျင်းပသည့် လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီ အစည်းအဝေးတွင် ရလဒ်အစီရင်ခံစာကို တရားဝင်အတည်ပြုသည်။

နိုင်ငံများသည် အကြံပြုချက်များကို “ပယ်ချခွင့်” မရှိပေး။ “မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်” ဆိုခြင်းသည်သာ ထိရောက်စွာ ပယ်ချခြင်းဖြစ်သည်။ သုံးသပ်ခံရသည့်နိုင်ငံသည် အကြံပြုချက်များကို ဖြေဆိုရန် လူ့အခွင့်အရေး ကောင်စီ အစည်းအဝေးမတိုင်မီ လအနည်းငယ်သာ အချိန်ရသည်။

UPR နှင့် ပတ်သက်သော အဓိကအချက်များ

- ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတိုင်းကို ၄-၅ နှစ်တိုင်းတွင် သုံးသပ်သည်။
- နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် အခြားအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံမှ အကြံပြုချက်များ လက်ခံရရှိသည်။ (လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီဝင်နိုင်ငံများထံမှ သာမဟုတ်)
- သုံးသပ်မှုသည် အစီရင်ခံစာသုံးခုအပေါ်တွင် မူတည်သည်။

- သုံးသပ်ခံရသည့်နိုင်ငံ၏ အစီရင်ခံစာ

- သုံးသပ်ခံရသည့် နိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်ပြီး OHCHR က ပြင်ဆင်ပြီး စုဆောင်းထားသည့် ကုလသမဂ္ဂသတင်းအချက်အလက်များ။
  - သက်ဆိုင်ပတ်သက်သူများ၏ သတင်းအချက်အလက် အနှစ်ချုပ် (NGO များ၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပညာရှင်အဖွဲ့များအပါအဝင်)၊ OHCHR က ပြင်ဆင်သည်။
- သုံးသပ်ခံရသည့် နိုင်ငံက အကြံပြုချက်များကို လက်ခံသည် သို့မဟုတ် မှတ်တမ်းတင်သည်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။
- အကြံပြုချက်တစ်ခုကို လက်ခံလိုက်သည့်အခါ သုံးသပ်ခံရသည့်နိုင်ငံသည် နောက်တစ်ကြိမ်သုံးသပ်မှုမပြုမီ ယင်းကို အကောင်အထည်ဖော်ရမည်ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတကာစာချုပ်များပါနည်းလမ်းများနှင့် UPR တို့ ဘယ်လိုကွာခြားသလဲ

ကုလသမဂ္ဂလူ့အခွင့်အရေးစနစ်သည် နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးမူဘောင်၏ အခြေခံအကျဆုံးအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

- ပဋိညာဉ်အခြေခံအဖွဲ့များ (ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ် ၁၉၄၅ အရ ဖွဲ့စည်းထားသည့်) သည် နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးကို ယေဘုယျအားဖြင့် ကျင့်သုံးသည့်နိုင်ငံများဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီးရုံးတို့သည် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာအဆင့်တွင် လူ့အခွင့်အရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး သုံးသပ်ရန်နှင့် တိုးမြှင့်ရန် တစ်စုံတစ်ရာသော အခွင့်အာဏာကို ရရှိထားသည်။
- စာချုပ်အဖွဲ့များ (ပင်မကျသော နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးစာချုပ်တစ်ခုချင်းစီအရ ဖွဲ့စည်းထားသည်) သည် ၎င်းတို့လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် စာချုပ်ပါအချက်များနှင့် အညီ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းကြရသည်။ ဥပမာ- ICCPR အရ လူ့အခွင့်အရေးကော်မတီကိုဖွဲ့စည်းပြီး နိုင်ငံတိုင်းက လိုက်နာရမည့် ယင်းစာချုပ်ပါပြဌာန်းချက်များနှင့်အညီ သုံးသပ်သည်။ စာချုပ်စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့်အဖွဲ့များကို သက်ဆိုင်ရာ နယ်ပယ်တွင် ကျွမ်းကျင်သော လွတ်လပ်သည့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။
- UPR သည် နိုင်ငံအခြေပြု သုံးသပ်မှုတစ်ခုဖြစ်ပြီး နိုင်ငံများအားလုံး၏ လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေကို ပုံမှန်အားဖြင့် ခြုံငုံဆန်းစစ်သည်။ လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီ၏ ယန္တရားတစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။

UPR က အဘယ်ကြောင့် တစ်မှုထူးသနည်း။ UPR ဆိုသည်မှာ အခြားနိုင်ငံတစ်ခု၏ လူ့အခွင့်အရေးမှတ်တမ်းများကို နိုင်ငံအချင်းချင်းက သုံးသပ်သည့်ဖြစ်စဉ်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်ပညာ စာချုပ်တစ်ခုခုပါလိုက်နာရန်အချက်များကို သုံးသပ်သလိုနည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ-ဥပဒေဆိုင်ရာ သုံးသပ်မှုတစ်ရပ်မဟုတ်ပေ။ နိုင်ငံအချင်းချင်းသုံးသပ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်သည် ပိုပြီး ဒီမိုကရက်တစ်ကျသည်ဟုဆိုပြီး ကုလသမဂ္ဂ၏အခြားယန္တရားများထက် အငြင်းပွားစရာပိုမိုနည်းပါးသည်။

အကြံပြုချက်ဆိုတာဘာလဲ

သုံးသပ်ခံရသည့်နိုင်ငံ၏ လူ့အခွင့်အရေးလေးစားလိုက်နာမှုတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် နိုင်ငံတိုင်းက အကြံပြုချက်များပေးနိုင်သည်။ ယင်းကို သုံးသပ်မှု၏ ပထမဆုံးအဆင့်တွင်ပင် ပြုလုပ်ကြသည်။

သုံးသပ်ခံရသည့်နိုင်ငံသည် အကြံပြုချက်အသီးသီးကို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဖြေကြားရသည်။

✓ အကြံပြုချက်ကို လက်ခံ လျှင် နောက်တစ်ကျော့မတိုင်မီ အကြံပြုချက်ကို အသုံးပြုနိုင်သည့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် နိုင်ငံရေးကတိကဝတ်ပြုမှုလုပ်ရမည်။

✗ အကြံပြုချက်ကို မှတ်တမ်းတင်ထားသည် ဆိုလျှင် သုံးသပ်ခံရသည့်နိုင်ငံသည် နောက်တစ်ကြိမ်အထိ ယင်းအကြံပြုချက်ကို ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ရန်မလိုပေ။

အကြံပြုချက်များသည် တိုင်းပြည်ရှိ လူ့အခွင့်အရေး အခြေအနေများအပေါ်သက်ရောက်မှုတစ်ရပ်ရှိစေရန်အတွက် ဖြစ်နိုင်သမျှ အသေးစိတ်ကျရမည်။ သို့သော်လည်းလက်တွေ့တွင်မူ အကြံပြုချက်များစွာတို့သည် ယေဘုယျအားဖြင့်သာဖြစ်သောကြောင့် ယင်းတို့၏ အကောင်အထည်ဖော်မှုကို စောင့်ကြည့်လေ့လာရန်နှင့် ဆန်းစစ်ရန်ခက်ခဲသည်။ NGO များကတင်သွင်းသော သတင်းအချက်အလက်များသည် နိုင်ငံများကပေးသည့် အကြံပြုချက်များ၏ အရည်အသွေးအတွက် အဓိကကျသောအခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်နေသည်။

ဘယ်သူကဘာလုပ်သလဲ

UPR လုပ်ငန်းအဖွဲ့ (UPR WG) တွင် လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီအဖွဲ့ဝင် ၄၇ နိုင်ငံ (သုံးနှစ်တစ်ကြိမ် ကုလ

သမဂ္ဂလူ့အခွင့်အရေးညီလာခံတွင် ရွေးချယ်သည်) ပါဝင်ပြီး လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆောင်ရွက်သည်။

The Troika ဆိုသည်မှာ သုံးနိုင်ငံအဖွဲ့ဖြစ်ပြီး UPR လုပ်ငန်းအဖွဲ့မှ ရွေးချယ်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး သုံးသပ်ရေးအစည်းအဝေးကို ကြီးမှူးကာ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်လည်း ဆောင်ရွက်သည်။ သုံးသပ်မှုများကို လုပ်ငန်းစဉ်တကျဖြစ်စေရန်ယင်းသုံးနိုင်ငံအဖွဲ့က ဆောင်ရွက်ပြီး သုံးသပ်ခံသည့်နိုင်ငံ၏ သုံးသပ်ချက်အတွက် ရလဒ်အစီရင်ခံစာကိုရေးသားကာ လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီတွင် အတည်ပြုသည်။

The State under Review (SuR) သုံးသပ်ခံရသည့် နိုင်ငံဆိုသည်မှာ အစည်းအဝေးမတိုင်မီ ၆ ပတ်မှ ၁၂ ပတ်အတွင်း အစီရင်ခံစာတင်သွင်းရပြီး လုပ်ငန်းအဖွဲ့ထံ အစီရင်ခံစာကိုပို့ကာ အစည်းအဝေးတွင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံချင်းစီကမေးသည့် မေးခွန်းများ၊ ပေးသည့် အကြံပြုချက်များ (ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားလုံး) ကို ဖြေကြားရသည်။ SuR လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီက အတည်မပြုမီ အစီရင်ခံစာပါ အကြံပြုချက်များကို လက်ခံခြင်း သို့မဟုတ် မှတ်တမ်းတင်ခြင်းပြုလုပ်သည်။

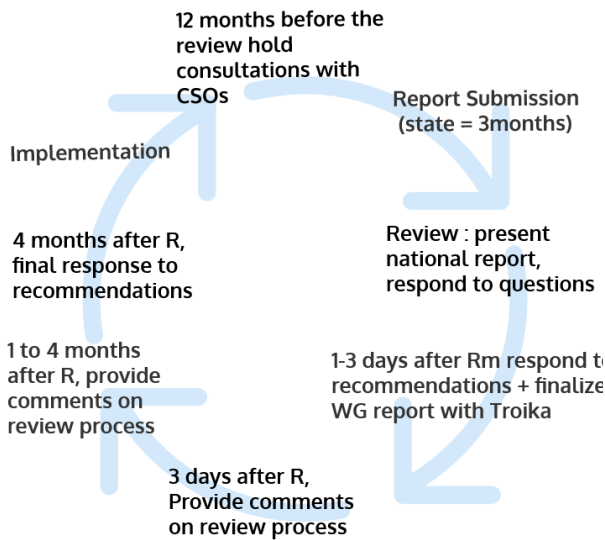
CSOs/NGOs နှင့် အခြားသက်ဆိုင်ပတ်သက်သူများသည် နိုင်ငံလုံးအဆင့်အစီရင်ခံစာပြင်ဆင်ခြင်းတွင် ပါဝင်သင့်သည်။ ထို့ပြင် CSOs များသည် တိုင်းပြည်ရှိ လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေများနှင့် ပတ်သက်သည့် သီးခြားအစီရင်ခံစာတစ်ရပ်ကိုလည်း တင်သွင်းနိုင်ဖွယ်ရှိသည်။ CSOs များ တင်သွင်းရမည့် နောက်ဆုံးသတ်မှတ်ချိန် မှာ သုံးသပ်မှုမတိုင်မီ ၇-၈ လအလိုတွင်ဖြစ်သည်။ CSOs များတင်သွင်းရမည့် ပုံစံနှင့်ပတ်သက်ပြီး ယခုစာတမ်းနောက်ပိုင်းတွင် ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ တင်ပြထားသည်။

လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီးရုံး(OHCHR)သည် အစီရင်ခံစာ နှစ်စဉ်တင်သွင်းခြင်း ပြင်ဆင်ရသည်။ ယင်းအစီရင်ခံစာနှစ်စဉ်တွင် (နိုင်ငံက တင်သွင်းသော နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာအပြင်) Universal Periodic Review ၏ သုံးသပ်ချက်အတွက် အခြေခံများ ပါဝင်သည်။ ပထမအစီရင်ခံစာတွင် ကုလသမဂ္ဂစာချုပ်များ လေ့လာစောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့များ ကပေးသည့် အကြံပြုချက်များ၊ ကုလသမဂ္ဂအထူးကိုယ်စားလှယ်၊ ကုလ သမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများနှင့် သက်ဆိုင်ပတ်သက်သူများ၏ သတင်းအချက်အလက်များ အနှစ်ချုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဒုတိယအစီရင်ခံစာမှ NGOs များက တင်သွင်းသည့် အကြံပြုချက်များကို အနှစ်ချုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းအဝေးအတွင်း မိမိတို့တင်သွင်းသည့် အကြံပြုချက်များကို ထည့်သွင်းရန် နိုင်ငံများသို့ CSOs များက စည်းရုံးလှုံ့ဆော်နိုင်ပြီး သုံးသပ်ခံရသည့်နိုင်ငံက အကြံပြုချက်များကို လက်ခံပြီး အကောင်အထည်ဖော်ရန်လည်း လှုပ်ရှားစည်းရုံးနိုင်သည်။

လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီ (HRC) သုံး သပ်ပြီးနောက်
လေးလံအကြာတွင်ပြုလုပ်သော စုံညီအစည်းအဝေး တိုင်ရလဒ်အစီရင်ခံစာကို အတည်ပြုသည်။

သုံးသပ်ခြင်း- တစ်ဆင့်ချင်းအနှစ်ချုပ်

1. စာချုပ်အဖွဲ့များ၊ အထူးလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ ပါဝင်သည့် ၎င်း၏ အစီရင်ခံစာကို OHCHR ပြင်ဆင်သည်။ (၁၀ မျက်နှာ)
2. သက်ဆိုင်ပတ်သက်သူများသတင်းအချက်အလက် အနှစ်ချုပ်တွင်ပါဝင်လာစေရန်အတွက် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများက ၎င်းတို့၏အကြံပြုချက်များကို ပြင်ဆင်ပြီး OHCHR သို့ တင်သွင်းသည်။
3. SuR က နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာတစ်စောင်ကို ပြင်ဆင်ပြီး တင်သွင်းသည်။ (စာမျက်နှာ ၂၀)
4. သက်ဆိုင်ပတ်သက်သူများ သတင်းအချက်အလက်အနှစ်ချုပ်တစ်ခုကို OHCHR က ပြင်ဆင်သည်။

5. သုံးသပ်မှုမပြုမီ ၁၀ ရက်အလိုတွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားလုံးက ကြိုတင်မေးခွန်းများ တင်သွင်းနိုင်သည်။
6. သုံးသပ်ရေးအစည်းအဝေးကို ဂျီနီဗာတွင် ကျင်းပပြီး ၃- ၅ နာရီ ကြာမြင့်သည်။ သက်တိုင်ရာနိုင်ငံက မိမိ၏အစီရင်ခံစာကို တင်သွင်းပြီး ကြိုတင်မေးခွန်းများကို ဖြေကြားရသည်။ သုံးသပ်ခံရသည့်နိုင်ငံနှင့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကြား အပြန်အလှန်ဖိုင်ယာလော့ဂ်ပြုလုပ်သည်။ နိုင်ငံများက မေးခွန်းများမေးမြန်းခြင်း၊ အကြံပြုချက်များပေးခြင်းတို့ ပြုလုပ်ပြီး သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံက ဖြေကြားရသည်။
7. သုံးသပ်ပြီးနောက် သုံးနိုင်ငံအဖွဲ့ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးမှုများ၊ မေးခွန်းများနှင့် အကြံပြုချက်များကို သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ၏ ဖြေကြားမှုများနှင့် နိုင်ငံများကပေးသော အကြံပြုချက်အပြည့် မြဲအစုံတို့ကို အနှစ်ချုပ် ပြီး ရလဒ်အစီရင်ခံစာကို ပြင်ဆင်သည်။
8. သုံးသပ်မှုပြုလုပ်ပြီးနောက် ရက်အနည်းငယ်အကြာ တွင် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးအစည်းအဝေးတွင် ရလဒ်အစီရင်ခံစာကို လုပ်ငန်းအဖွဲ့က အတည်ပြုသည်။
9. ၄ လကြာအပြီးတွင် နောက်တစ်ကြိမ်စုံညီအစည်းအဝေးတွင် လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီက အများသဘောတူညီချက်ဖြင့် အစီရင်ခံစာကို အတည်ပြုသည်။ အစည်းအဝေးအတွင်း အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးစဉ် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံက ပြန်လည်ဖြေကြားရန် မိနစ် ၂၀ အချိန်ရပြီး အဖွဲ့ဝင်များက ရလဒ်အပေါ် ၎င်းတို့၏အမြင်များကို ဖော်ပြရန် မိနစ် ၂၀ အချိန်ရကာ NGO များ၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် NHRIs တို့ ယေဘုယျ မှတ်ချက်များပေးရန် မိနစ် ၂၀ အချိန်ရသည်။

→ သုံးသပ်ခံရသည့်နိုင်ငံက အကြံပြုချက်တစ်ခုကို လက်ခံလိုက် သည့်အခါ နောက်တစ်ကြိမ်သုံးသပ်မှုမပြုမီ အကြံပြုချက်အားလုံးကို အကောင်အထည်ဖော်ရ မည်ဖြစ်သည်။

UPR တွင် မြန်မာ့အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍက ဘာလဲ

နောက်တစ်ကြိမ်သုံးသပ်မှုမတိုင်မီ ၁၂ အလို

- မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၎င်း၏အစီရင်ခံစာကို မူကြမ်းမရေးမီ နိုင်ငံလုံးအဆင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲပြုလုပ်ရန် တိုက်တွန်းပါ။
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာတွင် ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုရှိစေရန် နိုင်ငံလုံးအဆင့်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲသို့တက်ပါ။
- Take part in national consultations to influence Myanmar's national report
- အကြံပြုလွှာတစ်ခုရေးပြီး (အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အတူအကွ သို့မဟုတ် မိမိတစ်ဦးတည်း) OHCHR သို့တင်သွင်းပါ။ အစီရင်ခံစာတင်သွင်းရာတွင် ယခင် UPR တွင်ပေးခဲ့သည့် အကြံပြုချက်များကို လေ့လာစောင့်ကြည့်ရန်လိုအပ်သလို နောက်ဆုံး

UPR အစည်းအဝေးပြီးကတည်းက သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံက လက်ခံ ရရှိခဲ့သည့် အခြားနိုင်ငံတကာအကြံပြုချက်များကိုလည်း စောင့်ကြည့်ရမည်။

နောက်တစ်ကြိမ်သုံးသပ်မှုမတိုင်မီ ၆ လအလို

- အသေးစိတ်ကျသော အကြံပြုချက်တစ်ခုအပေါ် မူဝါဒပိုင်းဆိုင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေးစာတမ်းတစ်ခုပြင်ဆင်ပါ။
- အသေးစိတ်ကျသော မေးခွန်းများအပေါ် မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေးအတွက် ဦးတည်မည့် နိုင်ငံများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပါ။

နောက်တစ်ကြိမ်သုံးသပ်မှုမတိုင်မီ ၄ လအလို

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ နိုင်ငံခြားသံရုံးများကို ဆက်သွယ်ပြီး UPR ဆိုင်ရာဆက်သွယ်ရမည့်သူကိုရှာဖွေကာ မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေးစာတမ်းများကို ပေးပို့ပြီး မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာစည်းရုံးရေးအစည်းအဝေးကို စီစဉ်ပါ။

နောက်တစ်ကြိမ်သုံးသပ်မှုမတိုင်မီ ၂-၃ လအလို

- OHCHR ၏ သက်ဆိုင်ပတ်သက်သူများတင်သွင်းမှုအနှစ်ချုပ်ကိုဖတ်ပြီး တင်သွင်းထားသည့်အနက်မှ မည်သည့်အပိုင်းများပါသလဲကို ကြည့်ပါ။
- အနှစ်ချုပ်တွင် မည်သည့်အရာများမပါသေးသည်ကို ဦးစားပေးဖော်ပြရန် မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာစည်းရုံးရေးစာတမ်းတွင် ပြင်ဆင်မှုများပြုလုပ်ပါ။

နောက်တစ်ကြိမ်သုံးသပ်မှုမတိုင်မီ ၁ လအလို

- ကျန်ခဲ့သည်များနှင့် အနက်ကောက်လွှဲမှုများရှိနေသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာကို တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုပြုလုပ်ပါ။
- ဂျီနီဗာရှိ သံတမန်အဖွဲ့ကိုဆက်သွယ်ပြီး မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ စည်းရုံးရေးစာတမ်းနှင့်/သို့မဟုတ် စာကို UPR ဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ရမည့်သူထံ ပေးပို့ပါ။

- မြန်မာနိုင်ငံ သို့မဟုတ် ဂျီနီဗာတွင်ကျင်းပသည့် UPR အကြံပြု အစည်းအဝေးကို တက်ရောက်ပါ။ (သံတမန်များအား မေးခွန်းမေးခြင်းနှင့် အကြံပြုချက်ပေးခြင်းစသည်တို့ ပြုလုပ်နိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းရှိသည်။)

သုံးသပ်သည့် ကာလအတွင်း

- ဂျီနီဗာတွင်ကျင်းပသည့် သုံးသပ်ခြင်းအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခြင်း သို့မဟုတ် အွန်လိုင်းတွင်ရှာဖွေခြင်း ပြုလုပ်ပါ။³
- အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးပွဲအတွင်း အကြံပြုချက်များကို စုစည်းပေးသည့် နိုင်ငံများအား ကျေးဇူးတင်လွှာရေးပါ။
- လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ရလဒ်အစီရင်ခံစာကို ဖတ်ပါ။

သုံးသပ်ခြင်းနှင့် လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီစုံညီအစည်းအဝေး၏ အတည်ပြုမှုကြားကာလအတွင်း

- နိုင်ငံတွင်းတွင် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ရလဒ်အစီရင်ခံစာနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပညာပေးမှုပြုလုပ်ပါ။
- ယခုအချိန်အထိ လက်မခံသေးသည့် အကြံပြုချက်များကို လက်ခံရန် မြန်မာအစိုးရအား မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာအရ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပါ။

လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီ စုံညီအစည်းအဝေးတွင် အတည်မပြုမီ

- လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီစုံညီအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ပြီး မှတ်ချက်ပေးရန် တက်ရောက်ခွင့်လျှောက်ထားပါ။
- ရလဒ်အစီရင်ခံစာအတည်မပြုမီ ကြေညာချက်တစ်စောင် ထုတ်ပြန်ပါ။

လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီ စုံညီအစည်းအဝေးတွင် အတည်ပြုပြီးနောက်

- အကြံပြုချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတွင် အကူအညီပေးလို့ မြန်မာအစိုးရအား ကမ်းလှမ်းပါ။ (လုပ်ငန်းအစီအစဉ်ကြမ်းရေးဆွဲခြင်းအပါအဝင်)
- “မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်” ဆိုသော အကြံပြုချက်များကို နှင့်ပတ်သက်ပြီး အဘယ်ကြောင့်ထိုသို့ထားရှိရသည်ကို မေးမြန်းပါ။

³ All HRC sessions can be watched here:
<http://www.unmultimedia.org/tv/webcast/c/un-human-rights-council.html>

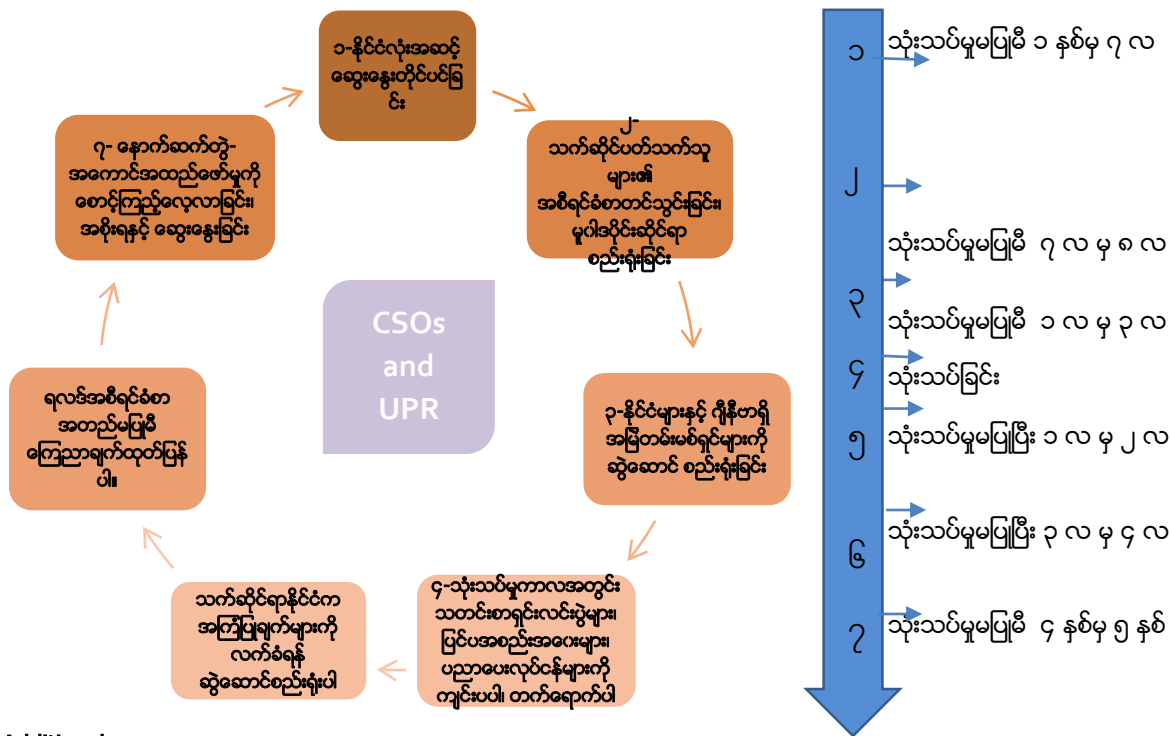
- လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု၏ ညွှန်းကိန်းများကိုရေးဆွဲပြီး အကြံပြုချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါ။

သုံးသပ်ပြီးနောက် ၂ နှစ်အကြာ

- အမျိုးမျိုးသော အကြံပြုချက်များအား အကောင်အထည်ဖော်မှုအခြေအနေနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကြားကာလအစီရင်ခံစာထုတ်ပါ။
- မြန်မာနိုင်ငံကလည်း ၎င်း၏ ကိုယ်ပိုင်ကြားကာလအစီရင်ခံစာထုတ်ပြန်အောင် ဆွဲဆောင်စည်းရုံးပါ။ (မဖြစ်မနေထုတ်ပြန်ရမည့်မဟုတ်သော်လည်း အထောက်အကူပြုသည်။)

သုံးသပ်ပြီးနောက် ၃ နှစ်ခွဲ- ၄ နှစ်အကြာ

- အကြံပြုချက်များပြုလုပ်သည့် နိုင်ငံများ၏ သံရုံးများနှင့် ဆက်သွယ်ပြီး သက်ဆိုင်ရာတိုင်းပြည်၏ အကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များမျှဝေပါ။

Additional resources:

UPR Extranet: <https://extranet.ohchr.org/sites/UPR>

UPR INFO: <http://www.upr-info.org/en/upr-process>

Contact:

DRI: Democracy Reporting International- DRI Myanmar FB account or myanmar@democracy-reporting.org

IBAHRI: 'Cath Fischl' Cath.Fischl@int-bar.org